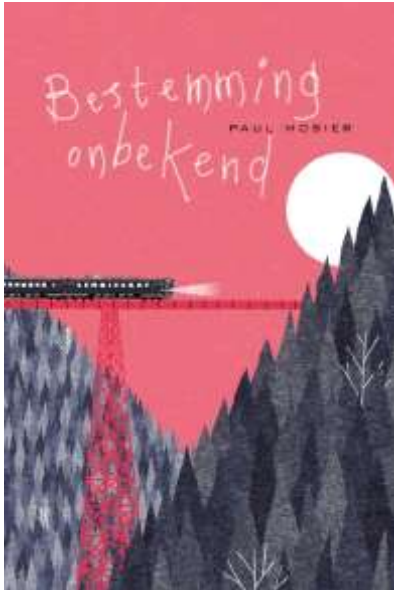

Lessuggesties bij Bestemming Onbekend

Over het boek

Als Riders grootmoeder sterft, is er nog maar één familielid bij wie ze terecht kan: een oudoom in Chicago die ze nooit eerder heeft ontmoet. Om daar te komen wordt ze in Californië op de trein gezet voor een dagenlange reis. Helemaal aan haar lot overgelaten is ze niet: omdat ze minderjarig is, wordt ze in de gaten gehouden door Dorothea, een medewerkster van de spoorwegmaatschappij. Rider heeft niet veel bezittingen: alleen een rugzak, wat geld voor eten voor onderweg – dat ze op de eerste dag al uitgeeft – en een doos met iets belangrijks erin. Tijdens haar reis komt Rider erachter dat de trein een wereld op zich is, met bijzondere bewoners die ze gaandeweg beter leert kennen, zoals de oude Carlos, Neal van de snackbar, de padvinder die van gedichten houdt, en Dorothea natuurlijk. Maar een treinreis is ook tijdelijk, dus van al die mensen die ze net heeft leren kennen zal ze ook weer afscheid moeten nemen. De indruk die deze mensen achterlaten is echter onuitwisbaar. En wat zit er toch in die doos die zij koestert? Paul Mosier schrijft een bitterzoet verhaal over afscheid en een mogelijk nieuw begin.

Over de auteur

Paul Mosier schrijft al zijn hele leven, maar sinds 2011 ook boeken. Hij woont in Phoenix, Arizona, met zijn vrouw en twee dochters en is dol op treinreizen. Na twee in eigen beheer uitgegeven romans is *Bestemming onbekend* zijn jeugdboekendebuut, dat jubelend is ontvangen.

Lessuggesties bij de vakken: Nederlands, aardrijkskunde, geschiedenis, kunst

Thema's: ouders, vriendschap, reizen, eenzaamheid, spiegelen, dichten, overlijden
familielid

Lessuggesties

Doelgroep:	Bestemming onbekend is geschikt voor 12+. Onderstaande opdrachten zijn geschikt voor kinderen van de eerste klassen van het voortgezet onderwijs
Tijdsinvestering:	Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van één uur tot een lessencyclus van enkele lessen
Uitvoering:	Klassikale start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk

A- Inleiding:

- U toont de omslag van *Bestemming onbekend* en introduceert het verhaal en de auteur aan de hand van de tekst op de omslag.
Toon vervolgens de kaart van de Verenigde Staten van Amerika en wijs de belangrijkste locaties aan die een rol spelen in het boek:
 - Palm Springs (waar Rydr met haar oma woonde)
 - Los Angeles (waar Rydr overstapt op de Amtraktrein naar Chicago)
 - Chicago (waar Rydr moet uitstappen om naar haar oudoom te gaan)
- Maak duidelijk dat de afstand tussen Palm Springs en Chicago met de trein meer dan 3000 km bedraagt, meer dan van Amsterdam naar Istanboel in Turkije
- Vertel dat je op zo'n lange reis natuurlijk moet eten en slapen. Rydr heeft maar een klein beetje geld meegekregen, lang niet genoeg om de hele reis eten van te kopen. En slapen moet ze in haar stoel want een slaapwagon kost ook geld dat er niet is.
Maar hoe belangrijk ook: slapen en eten is niet wat Rydr het allermeest bezighoudt. Dat is wat ze achter de rug heeft, ze heeft namelijk veel meegemaakt: haar vader heeft ze nooit gekend, haar moeder overleed toen ze tien was, haar oma bij wie ze daarna moest gaan wonen, was niet altijd aardig voor haar en is nu ook dood. En nu gaat ze naar iemand die ze niet kent. Met een doos waarvan niemand weet wat er in zit.
Ze heet trouwens niet echt Rydr, maar ze heeft een kaartje om haar hals met haar foto zodat Amtrak-mensen weten wie ze is. Op dat kaartje staat haar achternaam en 'Rider' – passagier. Dat woord 'Rider' adopteert ze als haar nieuwe naam en verandert ze later in Rydr.
- Laat uw leerlingen met deze kennis brainstormen over de gevoelens en gedachten die Rydr zou kunnen hebben op haar reis door Amerika. (verdriet, eenzaamheid, boosheid, avontuur, spanning, onverschilligheid...)
Laat uw leerlingen ook verklaren waarom ze deze emoties/gevoelens zou kunnen hebben.

B- Uitvoering: Maak een selectie uit één of meer van de volgende opdrachten en leid deze in bij de leerlingen.

Mogelijkheid 1: Leesvragen

Lees fragment 1 en beantwoord de vragen. Het is hierbij handig als het hele boek is gelezen.

Mogelijkheid 2: Leesvragen

Lees fragment 2 en beantwoord de vragen

Mogelijkheid 3: Dichten

Gedichten spelen een grote rol in *Bestemming onbekend*. Ga nu zelf dichten. Doe dat met behulp van de volgende richtlijnen.

- Knip een foto uit een tijdschrift, neem er één van thuis mee naar school of zoek op een andere manier een afbeelding. Dit kan een foto zijn van een persoon maar ook van een dier, een voorwerp of een landschap.
- Laat je door de afbeelding inspireren en schrijf een gedicht van minstens vier en maximaal tien regels over je onderwerp. Het mag rijmen maar hoeft niet.

- Hierbij kunt u eventueel gebruik maken van de volgende website, waar tal van opdrachten staan over [dichten](#)
- Laat enkele gedichten voorlezen in de klas maar houdt hierbij rekening met mogelijke kwetsbaarheden van uw leerlingen. Verplicht niets.
- De gedichten kunnen alle kanten uit gaan, afhankelijk van de fantasie van uw leerlingen maar u kunt natuurlijk ook een specifieke opdracht geven en de onderwerpen afbakenen. Een mogelijkheid van een onderwerp aansluitend bij het thema van *Bestemming onbekend* zou kunnen zijn: emoties

Mogelijkheid 4: Zoek de route

Ga naar de website van [Amtrak](#):

Op deze pagina kun je de route zien die Rydrs trein heeft gevolgd op de reis van Los Angeles naar Chicago.

Opdracht:

- 1) Noteer de Amerikaanse staten waardoor de trein reist
 - 2) Noteer de steden waar de Amtraktrein stopt tijdens zijn reis
 - 3) Kies uit de hele lijst van opdracht 2 drie willekeurige steden uit. Zoek informatie over deze drie steden en schrijf van alledrie minstens vijf leuke weetjes.
- In plaats van opdracht 3 kunt u ook een werkstukje laten maken over één van de steden op de route, waarbij uw leerlingen dieper op de betreffende plaats in gaan.
 - In plaats van deze opdracht kunt u ook aandacht besteden aan de geschiedenis van de spoorwegen in Amerika of Nederland of aan de diversiteit van de Amerikaanse staten.

Mogelijkheid 5: Complimentenspel

Aan het eind van het boek krijgt Rydr complimenten over wie ze is. Af en toe complimenten krijgen is belangrijk om je goed te voelen. Vraag daarom aan je docent om met de klas of in kleine groepjes het

Complimentenspel te spelen. Verwijs hem/haar naar de volgende website:
<https://complimentenspel.nl/>

Hier kunnen onder meer gratis complimentenkaartjes worden gedownload. Nog leuker is om zelf complimentenkaartjes te maken en die uit te delen aan

je klasgenoten en je docenten. Vergeet daarbij niet dat *iedereen* complimenten kan gebruiken

Mogelijkheid 6: Bingo

De oma van Rydr is gek op het spelen van Bingo. Jij ook? Ontwerp een bingospel over *Bestemming onbekend* met behulp van de volgende website:

- [Bingo één](#) (maximaal 8 bingokaarten gratis)

Natuurlijk speel je het spel ook met je klasgenoten.

Woorden uit *Bestemming onbekend* die je kunt gebruiken:

Rydr	Carlos	Californië
Caleb	Moeder	Arizona
Bonzo	Oma	New Mexico
Stinky	Les & Ray	Colorado
Dorothea	Los Angeles	Kansas
Neal	Chicago	Missouri
Amtrak	Illinois	

Mogelijkheid 7: Wie is wie?

Er komen verschillende personen voor in *Bestemming onbekend*. Wat weet je van hen? Vergelijk de antwoorden met je klasgenoten. Wie weet het meest?

Naam / rol	Wat weet ik van hem of haar?
Rydr	
moeder	
Oma	
Neal	
Dorothea	

Carlos	
Bonzo	
Stinky	
Caleb	
Machinist	

Mogelijkheid 8: Voorlezen

Dit boek leent zich er uitstekend voor om voorgelezen te worden. Vraag je docent om dit te doen, bijvoorbeeld elke les vijf minuten

Mogelijkheid 9: Boekverslag

Lees *Bestemming Onbekend* in zijn geheel en maak een boekverslag waarin in elk geval aan de orde komen:

- a- Het boek (titel, schrijver, jaar van uitgave, uitgeverij)
- b- Het verhaal (personages, onderwerp en belangrijke gebeurtenissen in het verhaal)
- c- Eigen mening over het boek

- U kunt ook gebruik maken van de opzet in bijlage 3

Mogelijkheid 10: Het meisje in de spiegel

Wanneer Rydr het moeilijk heeft gaat ze naar een spiegel en praat tegen het meisje dat ze daarin ziet: blz. 101

'Hallo,' zeg ik.

'Hallo,' zegt het meisje in de spiegel

'Jij bent mijn dochter,' zeg ik. Dat zeg ik vaak tegen haar en ze zegt het ook altijd tegen mij. Volgens dokter Lola was het een goede oefening, en ook al vond ik het eerst nogal sneu klinken, uiteindelijk was ik het wel met haar eens.

Ze ziet er niet uit alsof ze verdriet heeft, meer alsof ze hele vaak verdrietig is geweest. En af en toe gelukkig. Ze heeft een beetje taartglazuur boven haar lip, waar ik om moet glimlachen, waar zij weer om moet glimlachen, en ze likt het weg.

'Ik vertrouw je,' zeg ik tegen haar.

'Ik vertrouw jou ook,' zegt ze.

'Weet je nog, vorig jaar? Dat begon als de allerergste verjaardag ooit.'

'Ja,' zegt het meisje in de spiegel. 'Moeder dood, geen vader, geen vrienden. Alleen een chagrijnige oma met een cupcake van de supermarkt en één kaarsje dat ze aanstak met haar sigaret.'

'Toen pikten Les en Ray je in van oma.'

'Ik glimlach. 'Ze hadden een prinsessentaart en een kroontje gekocht. En ze waren verkleed als narren.'

'Jij zei tegen ze dat twaalf te oud was om te doen alsof je een prinses was.'

'Ik weet het,' zeg ik. Maar het was fijn om een dag prinses te spelen.'

'Het werd de mooiste verjaardag ooit,' zegt ze.

'Ja. Tot vandaag.'

Ze veegt haar ogen af met haar mouw en glimlacht dan. Ik wens haar een prettige verjaardag, en zij wenst mij hetzelfde. Dan lazen we elkaar kusjes toe en laat ik haar achter.

Opdracht: Speel deze scene of een andere uit het boek na. Bij deze scene kunnen twee leerlingen tegenover elkaar gaan staan en elkaar spiegelen.

Mogelijkheid 11: Fotoreportage van jouw eigen reis

In jouw klas zitten misschien leerlingen die uit een heel ander deel van de stad of de omgeving komen. Of misschien moet jij zelf wel een eind reizen om naar school te gaan.

Opdracht: Maak een fotoreportage met je mobiel of een (geleend) fototoestel over jouw weg naar school. Waar woon je? Waar kom je langs? Is er iets bijzonders onderweg?

Presenteer jouw foto's aan de rest van de klas, bijvoorbeeld door ze op een groot vel papier te plakken en in de klas te hangen.

- Check of elke leerling de mogelijkheid heeft om foto's te maken.
- Laat de leerlingen de producten presenteren om deze opdracht een duidelijke afronding te geven.

Mogelijkheid 12: Schrijf een vervolg.

De treinreis stopt in Chicago, maar het verhaal van Rydr niet. Wat gebeurt er met haar na haar aankomst?

Opdracht: schrijf een vervolg van maximaal 500 woorden of 1 A4.

- Het is leuk om enkele van de verhalen voor te laten lezen in de klas of groep. Houdt hierbij wel rekening met leerlingen die het boek nog willen lezen maar dat nog niet hebben gedaan (Spoiler Alert).

C- Afsluiting: laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u, bijvoorbeeld, tijdens een ouderavond kunt tonen of een semi-permanente plaats op uw school kunt geven.

Overige alternatieven:

- Laat uw leerlingen gedichten opzoeken of selecteer er zelf één of enkele om met de klas te bespreken cq te ontleden.
- Teken een portret van Rydr aan de hand van de kenmerken die in het boek worden gegeven.
- Afstanden berekenen. Geef naar aanleiding van de treinreis een les over het berekenen van afstanden.
- Houdt een klassengesprek over zware onderwerpen, zoals eenzaamheid, verlies, onzekerheid, armoede enz.
- Laat uw leerlingen een muziekstuk of een songtekst uitzoeken die past bij dit boek en vervolgens hun keuze verklaren.

C- Afsluiting: laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u, bijvoorbeeld, tijdens een ouderavond kunt tonen of een semi-permanente plaats op uw school kunt geven.

Bijlage 1

Fragment 1: blz. 15 / 16

De lucht is nog licht als we wegrijden. De zon hangt achter ons, legt een laag goud over de heuvels van Los Angeles.

Vanuit de trein zie je andere dingen dan vanaf de snelweg. Je ziet oude dingen, en droevige dingen, en mooie dingen, en monsterlijke dingen opgehoopt langs het spoor.

Oude stadsbuurten met ouderwetse bioscopen die namen hebben als Bijou en hopen spoorbielzen en betonblokken, en verroeste metalen gebouwen, en verroeste auto's, en verroeste mensen die je vanaf hun stoffige achterplaats aanstaren, en honden zonder halsbanden die nergens heen sjokken.

Ik voel me net zo'n zwerfhond, maar ik zit in een grote trein die voorbijrolt, en ze stoppen om naar me te kijken. Ik steek mijn hand op om ze gedag te zeggen.

De zon gaat onder terwijl we door een opening in de bergen rijden. Ik bedenk dat dit misschien mijn laatste Californische zonsondergang is, en ik vraag me af of ik dat erg vind. Californië heeft me sowieso nooit willen hebben. Het heeft me maar net verdragen.

Als het eenmaal donker is, valt er buiten wweinig meer te zien om me af te leiden. Ik kijk op mijn SpongeBob-horloge maar dat is al eeuwen kapot. Eigenlijk maar goed ook, want het duurt nog twee dagen voordat we in Chicago zijn.

Ik sta op en kijk in de tas in het bagagerek of daar iets in zit waarmee ik de tijd kan doden. Ik hoor Dorothea achter me.

'Wat zit er in die trommel?'

Ik draai me naar haar toe. 'Sieraden,' antwoord ik vlug zonder er bij na te denken.

'Gewoon wat spulletjes die ik van mijn vader heb gekregen voor kerst en verjaardagen. Hij is regisseur en zit vaak in Europa.'

'O. ken ik misschien films van hem?'

'Vast niet. Hij is Frans dus hij draait vooral films die niet in het Engels zijn. In Amerika vinden de mensen ze raar. Maar daar wint hij er prijzen mee.'

'Dan zul je wel trots op hem zijn.'

Ik haal mijn schouders op. 'Volgens mij voelt hij zich schuldig omdat hij zo veel weg is, geeft hij me daarom robijnen en parels en smaragden. Ik draag ze eigenlijk nooit, maar ze zullen wel veel waard zijn dus ik neem ze maar mee.'

'Aha. Nou, ik zal ze voor je in de gaten houden, lieverd.'

'Merci,' zeg ik. 'Dat is "bedankt" in het Frans.'

Ze glimlacht en loopt verder het gangpad in.

Ik weet haast zeker dat ze me niet gelooft, maar het gaat haar niks aan wat er in de trommel zit en of ik wel of geen vader heb.

Opdracht 1: Beschrijf in je eigen woorden welke indruk je krijgt van Rydr bij het lezen van dit fragment. Gebruik tussen tien en vijftien woorden.

Opdracht 2: Verklaar wat Rydr zou kunnen bedoelen met 'verroeste' mensen. Je mag ook een eigen verklaring bedenken.

Opdracht 3: Wat bedoelt Rydr met: 'Californië heeft me sowieso nooit willen hebben.'

Opdracht 4: Hoe is het SpongeBob-horloge van Rydr kapot gegaan? (Deze vraag kun je alleen beantwoorden als je het hele boek hebt gelezen.)

Opdracht 5: Wijs in dit fragment twee leugens van Rydr aan. Waarom vertelt Rydr deze onwaarheden? Gebruik minstens tien woorden.

Opdracht 6: Waarom is het niet waarschijnlijk dat in de trommel werkelijk kostbare sieraden zitten?

Opdracht 7: Voelt Rydr zich gelukkig? Uit welke stukjes in dit fragment kun je dit opmaken? Waarom wel of waarom niet? Gebruik minsten vijf zinnen of vijftwintig woorden.

Bijlage 2

Fragment 2: blz. 44 / 45

Als ik ga zitten voel ik me wat beter. Voelen is iets wat ik zo min mogelijk probeer te doen. Ik word er steeds beter in. En sinds ik in Los Angeles nog voor het instappen al het geld van het maatschappelijk werk aan snacks heb uitgegeven.

, ben ik erachter dat je met enorme honger niks anders meer hoeft te voelen. Maar enorme honger is ook niet echt een alternatief, dus ik leid mezelf liever op andere manier af.

Een daarvan is mijn favoriete boek, en ik haal het uit mijn tas. Het stelt eigenlijk weinig voor, en het is te kort en ik heb het te vaak gelezen om er de tijd in de trein mee te kunnen doden. Misschien is het meer een knuffeldekentje in de vorm van een boek. Het heet *Daar schijnt de zon*, en het is ongelooflijk klef. Maar het werkt. Ik ken het praktisch uit mijn hoofd, maar toch open ik het en begin het te lezen. Het is bijna een liedje.

Daar schijnt de zon, daar schijnt de maan.
Zo vlak bij mij, hier ver vandaan.
Licht in mijn ziel, licht in mijn ogen.
Beschijn mijn weg, van o zo hoge.

Het boekje is klein genoeg om in een broekzak te passen en ik loop er al z lang mee rond dat de hoeken zijn afgesleten. Soms voelt het als een slaapliedje, en soms voelt het als een grote leugen die ik graag wil geloven.

Ik heb het uit mijn hoofd geleerd dus ik hoef het niet eens te lezen. Maar ik houd van de vorm van de letters en hoe ze afsteken tegen het papier.

Opdracht 1: Waarom probeert Rydr zo min mogelijk te voelen?

Opdracht 2: Wat bedoelt Rydr met 'Misschien is het meer een knuffeldekentje in de vorm van een boek'?

Opdracht 3: 'Maar het werkt.' Wat werkt er en hoe werkt het?

Opdracht 4: Heb jij ook een lievelingsboek? Zo ja: welk en waarom hou jij van dat speciale boek? Zo nee: waar zou een lievelingsboek over moeten gaan en waarom speciaal daarover?

Bijlage 3

Het maken van een leesverslag

Veel scholen en lesmethoden stellen andere eisen aan het maken van een leesverslag. Informeer dus altijd of onderstaande opzet overeenkomt met de ideeën van jouw docent

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Primaire gegevens: je noteert onderstaande primaire gegevens op een apart blad:

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

Titel: Kruistocht in spijkerbroek
Auteur: Thea Beckman
Uitgeverij: Lemniscaat
Druk:

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is
- Noteer het aantal bladzijden,
- Neem een afbeelding van de omslag in je verslag op en geef aan of er illustraties in het boek staan.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

Uitwerking:

- a. titelverklaring:
Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben
- b. motto:
Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft

- c. thema:
Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.
- d. personages:
Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?
- e. tijd en ruimte:
Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?
- f. vertelperspectief:
Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

Eigen oordeel over het boek:

Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4

Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.